

Tadeusz Zawadzki

Tadeusz Leon Józef Zawadzki, przybrane nazwisko: *Tadeusz Zieliński*, ps. *Kajman, Kotwicki, Lech Pomarańczowy, Tadeusz, Zośka* (ur. 24 stycznia 1921 r. w Warszawie, zm. 20 sierpnia 1943 r. w Sieczychach) – instruktor harcerski, harcmistrz, podporucznik Armii Krajowej, komendant Grup Szturmowych na terenie Warszawy, jeden z głównych bohaterów książki Aleksandra Kamińskiego *Kamienie na szaniec*. Odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari.

Tadeusz Zawadzki we wrześniu 1933 rozpoczął naukę w Państwowym Gimnazjum im. Stefana Batorego w Warszawie. W „Batorym” kontynuował naukę w liceum, w klasie o profilu matematyczno-fizycznym. W tej samej klasie uczyli się późniejsi żołnierze warszawskich Grup Szturmowych: Jan Bytnar, Aleksy Dawidowski i Jan Wuttker.

W harcerstwie od jesieni 1933 r. w 23 Warszawskiej Drużynie Harcerzy im. Bolesława Chrobrego (tzw. „Pomarańczarnia”). Maturę zdał pod koniec maja 1939 r. Po wybuchu II wojny światowej wyruszył 6 września z Warszawy na wschód, w składzie harcerskiego batalionu marszowego Chorągwi Warszawskiej. W konspiracji czynny już od października 1939 r., a kiedy skupieni wokół niego harcerze z 23 WDH utworzyli w 1941 r. tzw. Wojenną Pomarańczarnię, stanął na jej czele pod pseudonimem „Lech Pomarańczowy”.

Uczestniczył w akcjach małego sabotażu tajnej organizacji lewicowej Polskiej Ludowej Akcji Niepodległościowej, był łącznikiem w komórce więziennej.

W marcu 1941 r. wszedł wraz z kierowaną przez siebie drużyną do Szarych Szeregów i objął tu komendę nad Hufcem Mokotów Górny w Okręgu Południe Chorągwi Warszawskiej. Hufiec ten natychmiast włączył się do Organizacji Małego Sabotażu „Wawer”, w której „Zośka” był komendantem Obwodu Mokotów Górny w Okręgu Południe. W tym czasie Tadeusz był jednym z najwybitniejszych wykonawców głośnych akcji małego sabotażu. Za największą liczbę „kotwic” wymalowanych na terenie swojej dzielnicy, otrzymał od Komendanta Głównego „Wawra” Aleksandra Kamińskiego honorowy pseudonim „Kotwicki”. Wraz ze swoim hufcem uczestniczył także w akcji „N” (prowadzonej przez BiP KG AK dywersyjnej propagandzie w języku niemieckim).

Prawdopodobnie w tym czasie, z uwagi na znaczne obciążenie obowiązkami organizacyjnymi, musiał przerwać naukę od 1940 uczył się w Państwowej Szkole Budowy Maszyn – działającej jawnie w miejsce Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. H. Wawelberga i S. Rotwanda, a od 1942 r. studiował na Wydziale Chemii Państwowej Wyższej Szkoły Technicznej – czyli tajnej Politechniki Warszawskiej.

W ostatnich dniach kwietnia 1943 r. spisał, za namową ojca, krótką relację opisującą działalność „Pomarańczarni” i Szarych Szeregów oraz przebieg akcji pod Arsenalem. Stała się ona podstawą do napisania przez Aleksandra Kamińskiego *Kamieni na szaniec*.

W pamiętniku ojca Zośki - Józefa Zawadzkiego można było przeczytać: „Znajduję w Tadeuszu typ, jaki w najśmielszych marzeniach wyobraziłem sobie chciałem, Jako typ nowej młodzieży, która nową, lepszą Polskę budować będzie. Widzę w nim, tak rzadko niestety spotykane, połączenie głębi duchowej, czystych intencji, czystego życia z umiejętnością brania życia w garść i nieprzeciętnym talentem organizacyjnym i wychowawczym”.

10 lipca 1943 r. został zatrzymany przez patrol niemieckiej żandarmerii i przewieziony do siedziby gestapo przy alei Jana Chrystiana Szucha 25, a następnie do Gęsiówki, skąd został zwolniony.

Poległ w ataku na strażnicę Grenzschutzpolizei w Sieczychach koło Wyszkowa w nocy z 20 na 21 sierpnia 1943 r. , uczestnicząc w akcji „Taśma” jako obserwator. Pochowany na cmentarzu Powązki Wojskowe w Warszawie (kwatery A20-6-23).

Jego imię nosił batalion Armii Krajowej Szarych Szeregów – batalion „Zośka”.

Dowodził podczas odbicia więźniów pod Celestynowem w nocy z 19 na 20 maja 1943 r. i wysadzenia mostu kolejowego pod Czarnocinem na Wolbórcie w nocy z 5/6 czerwca 1943 r.

Odnaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari nr 13452, pośmiertnie w 2009 r. Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski, pośmiertnie po raz drugi Krzyżem Walecznych.

Genealogia

